

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.43.2015.MB

Wrocław, dnia 18 stycznia 2016 r.

Pani
Grażyna Urbańska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Beethovena 1-2
58-300 Wałbrzych

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3 – 5 listopada 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Beethovena 1-2, 58-300 Wałbrzych z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 3 listopada 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Grażyna Urbańska zatrudniona na stanowisku Dyrektora od dnia 1 marca 2009 r.

Pani Grażyna Urbańska jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 4 stycznia 2016 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cyt. ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie. Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1, 4 i 5 ustawy. Nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 ustawy.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 5, 6 i 9 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 3, 4, 7, 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Wałbrzych realizowane jest zadanie wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5) oraz nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- brak oznaczenia daty wpływu do Ośrodka wniosków o udzielenie pomocy w formie zasiłków okresowych;
- błędnie ustalona wysokość dochodu strony oraz pomocy w formie zasiłku okresowego;
- błędnie udokumentowany dochód strony w sprawie zasiłku okresowego;
- brak pisemnych uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu chronionym dotyczących celu pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia, sposobu

usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym, zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wsparcia osoby;

- brak potwierdzenia doręczenia decyzji administracyjnych w sprawach kierowania mieszkańcami gminy do mieszkań chronionych;
- brak zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza psychiatrę lub neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenia lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie w przypadku złożenia wniosku o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Wałbrzych zamieszkałą przez 116 691 mieszkańców (stan na koniec 2014 r.). W 2014 r. w gminie Wałbrzych z pomocy społecznej korzystało 4 848 rodzin i osób samotnie gospodarujących, natomiast w 2015 roku – 3 846.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 62 pracowników socjalnych terenowych (62 etaty) w tym 3 pracowników na zastępstwo.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy – ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku MOPS w Wałbrzychu wskaźnik ten jest spełniony, w odniesieniu do liczby ludności gminy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (J.G.) i nr 3 (N.W.) na wnioskach o udzielenie pomocy w formie zasiłku okresowego brakowało oznaczenia daty wpływu dokumentu do Ośrodka co uniemożliwia ustalenie faktycznej daty jego złożenia i określenia od kiedy przysługuje pomoc zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie bowiem z jego treścią świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...).

Ponadto w sprawie nr 3 (N.W.) błędnie dokumentowano dochód rodziny. Do wniosku dołączone było zaświadczenie o zarobkach Pana (M.K.) z dnia 15.06.2015 r. określające średnie miesięczne wynagrodzenie z ostatnich 3 miesięcy zamiast z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (...). Art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej zawiera katalog dokumentów niezbędnych do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny ubiegającej się o przyznanie pomocy. Jednym z dokumentów wymienionych w punkcie 7 jest zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia zawierające informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.

2. W sprawie nr 5 (T.K.) decyzją Nr MOPS/4062/008031/2015 z dnia 7.09.2015 r., na wniosek z dnia 28.08.2015 r. przyznano stronie zasiłek okresowy od 1.08.2015 r. do 31.08.2015 r. w wysokości 97,25 zł, a od 1.09.2015 r. do 30.09.2015 r. w wysokości 195,15 zł. Na dochód świadczeniobiorcy składały się: zasiłek dla bezrobotnych przyznany od 11.02.2015 r. do 9.08.2015 r. w wysokości 572,87 zł miesięcznie, a za sierpień 2015 r. w wysokości 195,80 zł (wypłacony 7.09.2015 r.) oraz dodatek mieszkaniowy w wysokości 151,71 zł przyznany na okres od 1.06.2015 r. do 30.11.2015 r.

W związku z powyższym należy uznać, iż sytuacja dochodowa strony zmieniła się od września tj. od miesiąca, w którym nastąpiła faktyczna wypłata ostatniego zasiłku dla bezrobotnych. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, wyliczając wysokość zasiłku okresowego na sierpień i wrzesień 2015 r. należało przyjąć dochód strony z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku czyli z lipca 2015 r., na który składały się: dodatek mieszkaniowy 151,71 zł oraz zasiłek dla bezrobotnych 572,87 zł co dało łączną kwotę 724,58 zł przekraczającą kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy.

Mając na uwadze powyższe strona nie spełniała kryterium dochodowego do przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego w związku z czym po stronie świadczeniobiorcy

powstała nadpłata zasiłku okresowego za sierpień 2015 r. w wysokości 97,25 zł i wrzesień 2015 r. w wysokości 195,15 zł.

W zakresie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu i zapewnianiu miejsc w mieszkaniach chronionych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W aktach wszystkich skontrolowanych spraw brakowało uzgodnienia pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, o którym mowa w § 3 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych.

Zgodnie z ww. zapisami decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. Uzgodnienia mają formę pisemną i dotyczą: celu pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia, zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wspierania osoby.

2. Brak potwierdzenia odbioru decyzji:

w sprawie nr 2 (M.K.) - decyzji Nr MOPS/4064/000350/2014 z dnia 8.09.2014 r. oraz w sprawie nr 3 (J.W.) - decyzji Nr MOPS/4064/000110/2014 z dnia 24.01.2014 r., nr MOPS/4064/000305/2014 z dnia 25.07.2014 r., nr MOPS/4064/000403/2014 z dnia 21.10.2014 r., nr MOPS/4064/000003/2015 z dnia 15.01.2015 r. Powyższe jest niezgodne z art. 39 k.p.a., który stanowi, iż organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. Zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach z zakresu prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 4 (K.F.) przy wniosku o skierowanie do śds nie było zaświadczenia wydanego przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych ani zaświadczenia lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach środowiskowego domu samopomocy, co jest

niezgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Ponadto stwierdzono, iż Uchwałą Nr XL/226/05 z dnia 30 maja 2005 r. Rada Miejska Wałbrzycha określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, jak również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz tryb ich pobierania. Dokument zmieniano Uchwałą X/69/2011 z dnia 31 marca 2011 r.

Uchwała nie wskazuje kosztu 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zatem wskazać należy, że przytoczony przepis ustawy o pomocy społecznej stanowi, że to właśnie rada gminy jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Oznacza to konieczność ustalenia przez radę gminy w uchwale szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Oznacza to również konieczność ustalenia kwoty odpłatności za realizację jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami wydaje się następujące zalecenia:

1. Wnioski o udzielenie pomocy w formie zasiłku okresowego oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty jego złożenia, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje pomoc.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (zasiłku okresowego) przyznawać osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust. 1 ustawy. Za dochód uważać sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania jeżeli ustawa nie stanowi inaczej (...). Dochód uznawać za utracony jedynie w sytuacji gdy strona nie osiąga go w miesiącu złożenia wniosku.

Mając na uwadze sprawę nr 5 (T.K.) nadpłaconą dotację w łącznej wysokości 292,40 zł należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 1 pkt 1, ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

3. Sytuację dochodową strony ustalać na podstawie zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe. Mając na uwadze, że za dochód należy przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (...) ww. dokument winien zawierać dane z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, a nie dane dotyczące średniego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich 3 miesięcy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawać po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. Uzgodnienia zawierające informację dotyczącą celu pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności

osoby korzystającej ze wsparcia, sposobu usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym, zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wspierania osoby zawierać w formie pisemnej.

Podstawa prawna: § 3 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r., poz. 305).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Decyzje administracyjne doręczać stronom za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

Podstawa prawna: art. 39 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Wniosek o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy rozpatrywać w oparciu o komplet dokumentów. Wniosek winien zawierać m.in. zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie.

Podstawa prawna: § 7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r., Nr 238, poz. 1586 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

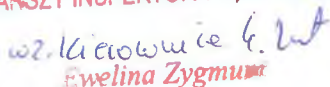
Otrzymują:

1. Pan Roman Szelemej
Prezydent Miasta Wałbrzycha
Plac Magistracki 1
58-300 Wałbrzych
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CADYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Ewelina Zygmunt

Wydział 19.01.16. 2Pa